

Kehote selkokielen kirjoittamisesta

Kehote eli syöte tekoälylle

Tekoälysovellus voi olla apuna, kun muutat tekstiä helpolle kielelle. Käytä sovelluksia, joiden käyttö on sallittu omassa organisaatiossasi.

Kirjoita tekoälylle kehote:

- Anna tekoälylle rooli: tekoäly toimii selkokielen asiantuntijana.
- Anna tekoälylle perustiedot, mitä haluat siltä.
- Anna tekoälylle myös tietoa selkokielestä.
- Tekoälyn vastauksen laatua voi parantaa myös se, että tekoäly saa täsmentäviä jatkokehotteita ensimmäisen vastauksen jälkeen.
- Tekoälyn tulosta voi auttaa myös se, että annat tekoälylle mukautettavaa tekstiä pieni osa kerrallaan.

Tarkista lopputuloksesta aina, että

- sisältö on oikeaa tietoa
- teksti noudattaa selkokielen periaatteita.

Voit käyttää apuna materiaalia [Selkokirjoittajan tarkistuslista \(VIERKO 2, aoe.fi\)](https://www.vierko.fi/vierko2/aoe).

Rivitä myös teksti selkoperiaatteiden mukaan, kun teet tekstin esitteeksi, painettavaksi tai tulostettavaksi.

Esimerkki kehoitteesta tekoälylle

Olet selkokielen asiantuntija. Muutat vaikean tekstin niin, että tärkeimmät tiedot ja asiat säilyvät. Muutat kielen selkokielen ohjeiden mukaan, jotka Selkokeskus on julkaissut. Käytä myös julkaisua Selkokielen mittari 2.0.

Valitse vain tärkeimmät asiat. Käytä helppoja ja yleisiä sanoja. Älä käytä vierasperäisiä, ammattikielen tai erikoiskielen sanoja tai kuvallisia ilmaisuja tai sanontoja. Selitä ammattisanat ja käsitteet. Kirjoita lyhyitä ja selkeitä, aktiivimuotoisia virkkeitä. Aloita virke päälauseella. Virkkeessä voi olla yksi sivulause. Kirjoita lyhyitä kappaleita.

Voisitko kirjoittaa seuraavan tekstin helpolla selkokielellä?

Kielen merkitys oppimisessa on keskeinen. Kieli ei ole vain oppimisen väline, vaan kielellä tuotetaan tietoa ja luodaan merkityksiä. Kieleen sosiaalistutaan, siitä tullaan osallisiksi. Kieltä käytetään eri tavoin, sanasto ja tekstilajit vaihtelevat. Eri tiedonaloilla kielen ja sisällön välillä on tiivis yhteys. Siksi kieli on sekä oppimisen väline että kohde kaikissa oppiaineissa.

Kielellä myös ajatellaan: luodaan ja muovataan tietorakenteita ja käydään sisäistä puhetta. Kielellä rakennetaan identiteettiä.

(Tekstin lähde: [Opetushallitus. Kielitietoisuuden kirjainmerkit.](https://www.vierko.fi/vierko2/aoe))

Kehote selkokielen kirjoittamisesta

Sovellusten vastauksista kehoitteeseen

Kehotetta on testattu marraskuussa 2025. Tekoälysovellukset eivät tuota vielä selkokieltä, jota voisi käyttää suoraan selkokielisinä.

Chat GPT (11.11.2025)	Copilot (11.11.2025)
<p>Kieli on tärkeä oppimisessa</p> <p>Kieli on hyvin tärkeä osa oppimista. Kieli ei ole vain väline, jolla opitaan, vaan sen avulla myös luodaan ja jaetaan tietoa.</p> <p>Kun ihminen oppii kieltä, hän oppii samalla olemaan osa yhteisöä ja osallistumaan sen toimintaan. Kieltä käytetään eri tavoilla eri tilanteissa. Myös sanat ja tekstit muuttuvat aiheesta riippuen.</p> <p>Eri oppiaineissa kieli ja tieto kuuluvat tiiviisti yhteen. Siksi kieli on kaikissa oppiaineissa sekä oppimisen apuväline että oppimisen kohde.</p> <p>Kielellä myös ajatellaan ja jäsennetään tietoa. Kielen avulla ihminen käy mielessään sisäistä puhetta ja rakentaa omaa identiteettiään, eli käsitystä siitä, kuka hän on.</p>	<p>Kieli on tärkeä osa oppimista.</p> <p>Kieli ei ole vain työkalu. Kielen avulla ihminen oppii, ajattelee ja ymmärtää asioita.</p> <p>Kieli auttaa ihmistä tuottamaan tietoa ja antamaan merkityksiä asioille. Kieli myös yhdistää ihmisiä ja tekee heistä osan yhteisöä.</p> <p>Kieltä käytetään eri tavoin eri tilanteissa. Sanat ja tekstien muodot vaihtelevat. Esimerkiksi koulussa eri aineissa käytetään erilaista kieltä.</p> <p>Kieli liittyy tiiviisti oppiaineen sisältöön. Siksi kieli on tärkeä kaikissa oppiaineissa. Kieli on sekä oppimisen väline että oppimisen kohde.</p> <p>Kielen avulla ihminen ajattelee ja jäsentää tietoa. Kieli auttaa myös rakentamaan omaa identiteettiä eli käsitystä siitä, kuka on.</p>

Kehotemalli: kehoitteiden ketju

Tekoälyn käyttäjä antaa jatkoehotteita tekoälyn ensimmäisen vastauksen jälkeen.

Kehotteiden ketju voi olla esimerkiksi tällainen:

1. *Aloituskehote*: Olet selkokielen asiantuntija ja osaat Selkokeskuksen selkokielen ja julkaisun Selkomittari 2.0 ohjeet. Voisitko kertoa, miten kirjoitetaan selkokieltä?
2. Olet selkokielen asiantuntija. Jätä seuraavaan tekstiin vain tärkeät pääasiat. *Teksti*.
3. Olet selkokielen asiantuntija. Muuta teksti niin, että siinä on vain lyhyitä, aktiivimuotoisia lauseita ja vain yksi sivulause virkkeissä?
4. Olet selkokielen asiantuntija. Kirjoita teksti niin, että siinä on vain helppoja, tavallisia sanoja. Selitä vaikeat sanat ja käsitteet.

Kehote selkokielen kirjoittamisesta

Muokkaus selkokielelle tekoälyn jälkeen

Tekstistä on tarkistettu, korjattu ja muokattu:

- alkuperäisen tekstin pääasiat
- tärkeiden asioiden valinta
- selkeää asioiden järjestys
- vaikeiden sanojen helpot selitykset
- sana-, lause ja virkerakenteet
- rivitys ja kappalejako tulostettavaksi tekstiksi.

Muokattu lopputulos, joka on rivitetty tulostettavan selkotekstin periaattein:

Kieli on tärkeä oppimisessa

Kieli on tärkeä oppimisessa,
koska ihminen ymmärtää asiat kielen avulla.
Siksi kaikissa oppiaineissa kieli ja sisältö liittyvät yhteen.
Sanat ja tekstit myös vaihtelevat eri tilanteissa.

Kieli on tärkeä ajattelussa,
ja kielen avulla ihminen järjestää ja säilyttää tietoja.
Ihminen myös puhuu oman pään sisällä,
eli hän käyttää sisäistä puhetta.

Kieli yhdistää ihmisiä,
ja niin heistä tulee myös osa yhteiskuntaa.
Lisäksi ihminen käyttää kieltä siihen,
että hän tietää, kuka hän on.
Hän rakentaa silloin identiteettiään.

(Tekstin lähde: [Opetushallitus. Kielitietoisuuden kirjainmerkit.](#))

Kehote selkokielen kirjoittamisesta

Tekijät: Tuija Takala ja Hanna Järvisalo 2025

Lähteet

Nieminen, Joel & Heilala, Emilia 5.11.2025. Ohjeista tekoäly oikein – simpellit vinkit avuksi. Yle. <https://yle.fi/a/74-20187336>. Viitattu 11.11.2025.

Selkokeskus. Kannanotot. Tekoälyä ei voi käyttää selkotekstin mukauttamisessa ilman selkotekstin asiantuntijaa 9.12.2024. <https://selkokeskus.fi/tietoa-meista/kannanotot/>. Viitattu 11.11.2025.

Selkokeskus. Selkokieli. <https://selkokeskus.fi/selkokieli/>. Viitattu 11.11.2025.

Toivoniemi, Janne 2025. AI-opas.fi. Tekoälystä selkeästi. <https://ai-opas.fi/promptaus/selkeys-tasmallisyys-ja-konteksti/>. Viitattu 11.1.2025.

Uusikartano, Pinja 2024. Tekoäly selkokielen kääntäjänä. Tarkastelussa ChatGPT ja viranomaistekstit. Informaatioteknologian ja viestinnän tiedekunta. Pro gradu -tutkielma. Tampereen yliopisto.

<https://trepo.tuni.fi/bitstream/handle/10024/161331/UusikartanoPinja.pdf;jsessionid=38BF781D670E47340FBF65F2CE2C8FAB?sequence=2>. Viitattu 11.11.2025.

Kehote selkokielen kirjoittamisesta

Tämä materiaali on tuotettu VIERKO 2-hankkeessa vuosina 2025–2027.

VIERKO on toteutettu Opetus- ja kulttuuriministeriön vuonna 2024 myöntämällä ammatillisen koulutuksen strategiarahoituksella.

VIERKO on seitsemänkymmenenyhden (71) koulutuksen järjestäjän yhteisponnistus. Työtä on koordinoanut Keski-Uudenmaan koulutuskuntayhtymä Keuda.

Hankkeessa on kehitetty vieraskielisen koulutuksen laatua ja kotimaisten kielten opetuksen tarjontaa ammatillisessa koulutuksessa.

Lisätietoa:

<https://www.keuda.fi/keuda/hankkeet/vierko-2>

Oppimateriaalien CC-lisenssi:

[CC BY-SA 4.0 Deed](#) | [Nimeä-JaaSamoin 4.0 Kansainvälinen](#) | [Creative Commons](#)